

дував німець-офіцер, якого звали — — — ром. Йому платив пан добре, й тому він вірно йому — — — лив.

Вже два рази намагалися гайдамаки здобувати замок та ні разу їм не повелось. Тільки своїми трупами замкові рови загатили.

Від посліднього гайдамацького набігу пан Овруцький став ще обережніший. Він знав, що гайдамаки йому не подарують сього, та що їх в околиці повно. Тому він, бо чись за себе, не виходив із замку нікуди. Він навіть і до сусідів ганів боявся навідуватись і перебував, коли не в просторих замкових покоях, то в замковім саді. Тут йому не ставало хіба птичого молока. Усе має, чого душа забажала.

Покої були гарненько й багато прибрані. У саду всякі квітки, дерева, були й такі непривичні до нашого сонця, що їх треба було під зіму вкривати соломою. На замку жило багато веселих панських прислужників, приїздили гості й перебували тут цілими тижнями, або й довше. До сього держав пан ще італійських музикантів та співаків. По цілих днях та ночах лиц гульня, музики, співи, театри . . . І ту всю громаду дармоїдів треба було оплатити, нагодувати та напоїти, й на все те мусів достарчити засобів поневолений український хлоп своєю працею, крівавим потом.

З того, що пан Овруцький усе перебував у замку й нікуди не виїздив, він розлінувався дуже і потовщавався. Тільки й було в нього руху, що яких дві години перед обідом проходжувався по замковому саду, і то все в одну пору.

Пан Овруцький любив смачно їсти та добре випити. Особливо при вечері не пропускав ніякої страви. Його кухарь француз вигадував що раз нові страви, а пан нічого не жалував, щоб лиш було що добре й багато їсти. — Такий тоді в панів звичай був. Столи мусіли вгинатися від срібної та золотой посуду та такої сили печеного й вареного, що було-б чим і двацяттеро тільки людей обділити, та ще-б зосталось. Народ пух а голоду при тяжкій праці, а пани їли,